

Maření výkonu úředního rozhodnutí

Nezbytným předpokladem pro naplnění zákonných znaků trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí je existence úředního rozhodnutí, tj. rozhodnutí soudu či jiného státního orgánu. Aby mohlo být maření úředního rozhodnutí sankcionováno podle trestního zákona je mj. nezbytné, aby toto rozhodnutí bylo vydáno soudem nebo státním orgánem v předepsaném řízení za dodržení příslušných procesních ustanovení, která postup soudu či státního orgánu před vydáním rozhodnutí upravují, aby samo rozhodnutí obsahovalo ty výroky, které zákon požaduje, a bylo vyhotoveno formou, jíž zákon předepisuje.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 4 Tdo 1410/2007, ze dne 28.2.2008)

Nejvyšší soud České republiky projednal v neveřejném zasedání dovolání podané obviněnou B. H. T. alias H. N. T., státní příslušnice V., proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 2. 2007 sp. zn. 39 To 120/2006, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu ve Frýdku-Místku pod sp. zn. 1 T 29/2006, a rozhodl tak, že podle § 265k odst. 1 tr. řádu se usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 2. 2007 sp. zn. 39 To 120/2006, a rozsudek Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 1. 9. 2006 sp. zn. 1 T 29/2006, zrušují. Podle § 265k odst. 2 věta druhá tr. řádu se zrušují i všechna další rozhodnutí, na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. řádu se Okresnímu soudu ve Frýdku-Místku přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 1. 9. 2006 sp. zn. 1 T 29/2006, byla obviněná B. H. T. alias H. N. T. uznána vinnou trestným činem maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. b) tr. zákona, za který byla podle § 171 odst. 1 tr. zákona odsouzena k trestu odnětí svobody v trvání čtyř měsíců. Výkon tohoto trestu byl podle § 58 odst. 1, § 59 odst. 1 tr. zákona podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvaceti měsíců.

Podkladem výroku o vině se stalo zjištění soudu prvního stupně, že obviněná v době nejméně od 14. 8. 2004 do 6. 2. 2006, kdy se pod jménem B. H. T. dostavila do Azylového zařízení Ministerstva vnitra České republiky - Přijímacího střediska V. L., okres F.-M., se neoprávněně zdržovala ve V. L., okres F.-M., a na jiných místech České republiky, přestože jí bylo pod jménem H. N. T. rozhodnutím Policie České republiky, Oblastní ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Ústí na Labem, Odboru pátrání a kontroly pobytu, Oddělení kontroly pobytu, pracoviště Chomutov čísla jednacního SCPP-280/UL-OPK-SV-2003 ze dne 8. 11. 2003, které nabylo právní moci dne 14. 11. 2003, uloženo správní vyhoštění s dobou platnosti na 5 let a rozhodnutím téhož orgánu stejného čísla jednacního ze dne 4. 5. 2004, které nabylo právní moci dne 13. 8. 2004, jí byla stanovena lhůta k vycestování z území České republiky v trvání 32 dnů s platností do 3. 6. 2004.

Proti citovanému rozsudku podali obviněná i státní zástupce Okresního státního zastupitelství ve Frýdku-Místku odvolání. Ve druhém stupni o těchto opravných prostředcích rozhodoval Krajský soud v Ostravě, který usnesením ze dne 7. 2. 2007 sp. zn. 39 To 120/2006, obě podaná odvolání podle § 256 tr. řádu zamítl jako nedůvodná. Rozsudek soudu prvního stupně tak nabyl právní moci dne 7. 2. 2007 (§ 139 odst. 1 písm. b) cc/ tr. řádu).

Proti shora citovanému rozhodnutí odvolacího soudu a zároveň proti rozsudku soudu prvního stupně podala obviněná dovolání, jímž napadla výrok o zamítnutí řádného opravného prostředku (odvolání) a výroky o vině a trestu z rozsudku soudu prvního stupně. Uplatněnými dovolacími důvody byly důvody uvedené v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g), a § 265b odst. 1 písm. l tr. řádu.

V odůvodnění svého mimořádného opravného prostředku dovolatelka namítla, že inkriminovaným jednáním nemohla naplnit skutkovou podstatu trestného činu, pro který byla postavena před soud a odsouzena. Podle dovolatelky existují pochybnosti o tom, zda byla řádným způsobem stanovena v rámci správního řízení lhůta pro vycestování. I podle rozsudku okresního soudu takováto lhůta stanovena nebyla. Dovolatelka je toho názoru, že ze znění ustanovení § 118 odst. 1 zákona č. [326/1999](#) Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, vyplývá povinnost ve správním rozhodnutí o vyhoštění cizince stanovit dobu vycestování z území, jde o obligatorní znak takového rozhodnutí. Pokud v rozhodnutí o správním vyhoštění ze dne 8. 11. 2003 čj. SCPP-280-10/UL/OPK-CV-09-2003 tato doba k vycestování stanovena nebyla, obviněné nevznikla povinnost území České republiky opustit, neboť rozhodnutí nebylo vykonatelné a nemohla tak svým jednáním účinně mařit výkon úředního rozhodnutí, jak vyžaduje ustanovení § 171 odst. 1 písm. b) tr. zákona. Výklad ustanovení § 118 citovaného cizineckého zákona tak, jak jej provedl Krajský soud v Ostravě, je podle dovolatelky výkladem rozšiřujícím a je tak v rozporu s požadavky čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, který stanoví, že „státní moc lze uplatňovat jen v případech a mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví“. Povinností správních orgánů je tak vydávat rozhodnutí, která jsou v souladu se zákonem, tedy i s požadavkem, aby obsahovala všechny zákonem stanovené výroky. Pokud odvolací soud ve svém rozhodnutí provedl výklad ustanovení § 128 odst. 2 zákona č. [326/1999](#) Sb., jde o výklad ustanovení, které v rozhodnutí správního orgánu nebylo zmíněno, a i odvolací soud tak svým rozhodnutím provedl další nepřípustně rozšiřující výklad. Rozhodnutí správního orgánu ze dne 4. 5. 2004 - výjezdní příkaz - jímž byla lhůta k vycestování dodatečně stanovena v rozpětí 32 dnů s platností do 3. 6. 2004, je z právního hlediska rozhodnutím nicotným, neboť tímto způsobem nelze zasáhnout do již pravomocně skončeného správního řízení. Dovolatelka je toho názoru, že mělo být zahájeno nové správní řízení, přičemž touto odvolací námitkou se Krajský soud v Ostravě nezabýval a v napadeném rozhodnutí se s ní nevypořádal. V situaci, kdy správní orgán řádně a způsobem, který je v souladu se zákonem, nestanovil dovolatelce lhůtu pro vycestování, nevznikla jí povinnost území ČR opustit a nemohla tak svým jednáním naplnit zákonné znaky trestného činu, pro který byla odsouzena.

S ohledem na výše uvedené důvody obviněná v závěru dovolání navrhla, aby Nejvyšší soud České republiky napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 2. 2007 sp. zn. 39 To 120/2007, zrušil, a současně také zrušil rozsudek Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 1. 9. 2006 sp. zn. 1 T 29/2006, aniž navrhla další procesní postup ve věci.

K podanému dovolání se v souladu s ustanovením § 265h odst. 2 tr. řádu písemně vyjádřila státní zástupkyně činná u Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupkyně“), která vyložila obsah dovolacího důvodu uvedeného v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu. Podle jejího názoru je dovolání svým obsahem v souladu s uplatněnými dovolacími námitkami, a je nutno jim přiznat opodstatněnost.

Pokud jde o otázku, zda obviněná byla povinna opustit území České republiky na základě platného a vykonatelného rozhodnutí správního orgánu vydaného podle zákona č. [326/1999](#) Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, dospěla k závěru, že tomu tak v daném případě nebylo. Vycházela při tom z charakteru výjezdního příkazu, přičemž souhlasila s názorem dovolatelky, že výjezdní příkaz v daném případě nenavazuje na žádné rozhodnutí, jímž by byla stanovena lhůta k vycestování. Podle názoru státní zástupkyně se v posuzované trestní věci jednalo o absenci úředního postupu v důsledku nečinnosti cizinecké policie, kterou nebyl schopen vydaný výjezdní příkaz zvrátit, a dodatečně vydaným rozhodnutím, v němž byla lhůta stanovena, byl obcházen zákon.

Z tohoto důvodu státní zástupkyně navrhla, aby Nejvyšší soud České republiky zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů, a aby Okresnímu soudu ve Frýdku-Místku přikázal věc k novému projednání a rozhodnutí. Vyslovila souhlas s tím, aby toto rozhodnutí bylo učiněno v neveřejném zasedání v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. b) tr. řádu.

Nejvyšší soud České republiky (dále jen Nejvyšší soud) jako soud dovolací nejprve zkoumal, zda jsou v dané věci splněny podmínky přípustnosti podle § 265a tr. řádu a shledal, že dovolání je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. řádu, neboť napadá rozhodnutí soudu druhého stupně, kterým bylo pravomocně rozhodnuto ve věci samé a směřuje proti rozhodnutí, jímž byl zamítnut řádný opravný prostředek (odvolání) proti rozsudku uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) tr. řádu, kterým byla obviněná uznána vinnou a byl jí uložen trest.

Poněvadž dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v ustanoveních § 265b tr. řádu, bylo dále zapotřebí posoudit otázku, zda uplatněné dovolací důvody lze považovat za důvody uvedené v citovaném ustanovení zákona, jejichž existence je zároveň podmínkou provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem (§ 265i odst. 3 tr. řádu).

Důvod dovolání podle § 265 odst. 1 písm. g) tr. řádu je dán v případech, kdy rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Uvedenou formulací zákon vyjadřuje, že dovolání je určeno k nápravě právních vad rozhodnutí ve věci samé, pokud tyto vady spočívají v právním posouzení skutku nebo jiných skutečností, podle norem hmotného práva, nikoliv z hlediska procesních předpisů. To znamená, že s poukazem na uvedený dovolací důvod není možno domáhat se přezkoumání skutkových zjištění, na nichž je napadené rozhodnutí založeno. Skutkový stav je při rozhodování o dovolání hodnocen pouze z toho hlediska, zda skutek nebo jiná okolnost skutkové povahy byly správně právně posouzeny, tj. zda jsou právně kvalifikovány v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva. Dovolací soud přitom musí vycházet ze skutkového stavu tak, jak byl zjištěn v průběhu trestního řízení a jak je vyjádřen především ve výroku odsuzujícího rozsudku, a je povinen zjistit zda je právní posouzení skutku v souladu s vyjádřením způsobu jednání v příslušné skutkové podstatě trestného činu s ohledem na zjištěný skutkový stav. Východiskem pro existenci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu proto bude především soudem zjištěný skutkový stav věci formulovaný v popisu skutku v příslušném výroku napadeného rozhodnutí ve věci samé, popř. i další okolnosti relevantní z hlediska norem hmotného práva.

V souvislosti s výkladem uvedeným shora uvedeného dovolacího důvodu považuje Nejvyšší soud za právně relevantní ty námitky dovolatelky, kde poukazuje na to, že svým jednáním nemohla naplnit skutkovou podstatu trestného činu, pro který byla postavena před soud a odsouzena.

Protože Nejvyšší soud neshledal žádný z důvodů pro odmítnutí dovolání (jako celku), přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. řádu zákonnost a odůvodněnost výroku rozhodnutí, proti kterému bylo dovolání podáno, a to v rozsahu a z důvodů, jež byly v dovolání relevantně uvedeny, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející, a dospěl k následujícím závěrům:

Trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. b) tr. zákona se dopustí pachatel, který maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného státního orgánu tím, že se zdržuje na území republiky, ačkoli mu byl uložen trest vyhoštění nebo mu byl pobyt na území republiky zakázán. Jde o trestný čin úmyslný (§ 3 odst. 3, § 4 tr. zákona), přičemž k naplnění jeho skutkové podstaty je nezbytné, aby úmysl pachatele zahrnoval všechny znaky jeho objektivní stránky. Objektlem trestného činu je zájem na řádném výkonu rozhodnutí státních orgánů. Znak „maří“ znamená, že rozhodnutí, které má být v době činu vykonáno, fakticky v důsledku jednání pachatele vykonáno není a vykonat ho nelze nebo je vykonáno za podstatně ztížených podmínek. Nezbytným předpokladem pro naplnění zákonných znaků uvedeného trestného činu je existence

úředního rozhodnutí, tj. rozhodnutí soudu či jiného státního orgánu. Aby mohlo být maření úředního rozhodnutí sankcionováno podle citovaného ustanovení trestního zákona je mj. nezbytné, aby toto rozhodnutí bylo vydáno soudem nebo státním orgánem v předepsaném řízení za dodržení příslušných procesních ustanovení, která postup soudu či státního orgánu před vydáním rozhodnutí upravují, aby samo rozhodnutí obsahovalo ty výroky, které zákon požaduje, a bylo vyhotoveno formou, jíž zákon předepisuje. Pro akty státní moci (rozhodnutí), jimiž je autoritativně rozhodováno mj. o právech a povinnostech fyzických osob, je příznačný rovněž institut právní moci. Vyjadřuje nezměnitelnost (formální právní moc) a závaznost (materiální právní moc) rozhodnutí, jakož i jeho vykonatelnost, tj. způsobilost přistoupit k výkonu příslušného rozhodnutí.

Základem právního posouzení je otázka, zda obviněná byla povinna opustit území České republiky na základě rozhodnutí správního orgánu, jež bylo vydáno podle zákona č. [326/1999](#) Sb.

Citovaný zákon obsahuje ustanovení o správním vyhoštění, jímž se podle § 118 odst. 1 rozumí ukončení pobytu cizince na území, které je spojeno se stanovením doby vycestování z území a doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území. V případě obviněné vydalo Oblastní ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Ústí nad Labem dne 8. 11. 2003 rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 7 zákona č. [326/1999](#) Sb., jímž byla vyhoštěna pod jménem N. T. H., na dobu pěti let, do 8. 11. 2008. Doba k vycestování České republiky podle § 118 odst. 1 nebyla stanovena s tím, že bylo poukázáno na postup podle § 128 odst. 1 citovaného zákona. Ve výroku citovaného rozhodnutí je dále uvedeno, že k vycestování bude obviněné uděleno výjezdní vízum podle § 20 odst. 1 písm. b) citovaného zákona. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 14. 11. 2003.

Podle § 128 odst. 1 zákona č. [326/1999](#) Sb., je povinností policie dopravit obviněnou na hraniční přechod za účelem vycestování z území. Podle odst. 2 téhož zákonného ustanovení je však policie oprávněna ponechat obviněnou po dobu nezbytně nutnou v zařízení, než zajistí podmínky pro vycestování z území. Uvedené „zajištění podmínek“ je třeba posuzovat v intencích § 20 citovaného zákona, na které ostatně rozhodnutí policie o správním vyhoštění poukazuje. Povinností cizinecké policie tak bylo ve věci neprodleně a soustředěně konat, pomoci zajistit obviněné výjezdní vízum a poté ji bezprostředně dopravit na hraniční přechod k vycestování z území, aby tak rozhodnutí ze dne 8. 11. 2003 bylo i vykonáno ex officio. Z obsahu trestního spisu není zřejmé, zda a jak cizinecká policie v době od 8. 11. 2003 do 4. 5. 2004 ve vztahu k realizaci a naplnění obsahu vlastního rozhodnutí postupovala, zda obviněné bylo výjezdní vízum uděleno, pokud ano, proč nebyla dopravena na hranice a vyhoštěna, pokud nikoli, jaké důvody tomu bránily. Nejvyšší soud uzavírá, že správní řízení, jehož výsledkem bylo vydání rozhodnutí ze dne 8. 11. 2003, mohlo skončit jedine s tím výsledkem, že obviněná po udělení výjezdního víza bude dopravena na hraniční přechod a vyjede z území České republiky. Pokud se tak nestalo, toto řízení skončilo bezvýsledně.

Z rozhodnutí, které bylo vydáno Policií ČR, Oblastním ředitelstvím služby cizinecké a pohraniční policie v Ústí nad Labem dne 4. 5. 2004, a nabylo právní moci dne 13. 8. 2004, vyplývá, že obviněné „v návaznosti na pravomocné rozhodnutí ze dne 8. 11. 2003 byla dle § 118 tohoto zákona stanovena lhůta k vycestování z území České republiky výjezdním příkazem na 32 dnů s platností do 3. 6. 2004“.

Institut „výjezdního příkazu“ byl do zákona o pobytu cizinců zaveden zákonem č. [222/2003](#) Sb., jímž byl zákon č. [326/1999](#) Sb. novelizován. Ustanovení § 50 novelizovaného zákona nabylo účinnosti s ohledem na čl. VI písm. b) páté části novely dnem 1. 5. 2004.

Výjezdní příkaz je doklad, který podle § 50 odst. 1 zákona č. [222/2003](#) Sb. uděluje policie z moci úřední po zrušení platnosti víza, po zamítnutí žádost o povolení k dlouhodobému pobytu, pokud uplynula platnost víza, po zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, povolení k pobytu nebo zvláštního pobytového povolení, po ukončení přechodného pobytu na území, k němuž se vízum

nevyžaduje, po rozhodnutí o ukončení dočasné ochrany na území, podle zvláštního předpisu nebo při správním vyhoštění.

Z výčtu zákonných podmínek pro udělení výjezdního povolení je zřejmé, že tento postup sice přichází v úvahu při správním vyhoštění, avšak s ohledem na datum účinnosti zákona a možnost aplikace uvedeného institutu až po datu 1. 5. 2004, bude jednou z podmínek pro jeho vydání existence rozhodnutí o správním vyhoštění, jež však bylo vydáno a řízení o něm vedeno po datu 1. 5. 2004, což v posuzovaném případě by znamenalo nové správní řízení. Nejvyšší soud je toho názoru, že nelze v řízení, v němž bylo pravomocně rozhodnuto o určité skutečnosti, které navodilo a deklaruje jistý právní stav, vydat z moci úřední další rozhodnutí, které zásadním způsobem mění tento právní stav a právní jistotu osoby, již se takovéto dodatečné rozhodnutí týká. Takovýto procesní postup znamená extrémně extenzivní výklad zákona o pobytu cizinců v neprospěch obviněné, a ve svých důsledcích znamená obcházení zákona.

Vzhledem ke skutečnostem rozvedeným v předcházejících odstavcích shledal Nejvyšší soud dovolání obviněné plně důvodným, neboť rozsudek soudu prvního stupně a současně napadené rozhodnutí odvolacího soudu jsou ve smyslu použitého dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu založeny na nesprávném právním posouzení skutku. ze stejného důvodu obviněná právně relevantně uplatnila i dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. řádu.

Nejvyšší soud proto postupoval podle § 265k odst. 1 tr. řádu tak, že napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 2. 2007 sp. zn. 39 To 120/2006, a zároveň rozsudek Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 1. 9. 2006 sp. zn. 1 T 29/2006, v celém rozsahu zrušil, neboť vzhledem ke zjištěným vadám týkajícím se dovolatelčiny viny nemohou tato rozhodnutí obstát v žádném z učiněných výroků. Nejvyšší soud dále podle § 265k odst. 2 tr. řádu zrušil též všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. řádu Okresnímu soudu ve Frýdku-Místku přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal rozhodl, neboť v daném případě je zřejmé, že vady nelze odstranit ve veřejném zasedání.

Věc se tak vrací do stadia řízení před soudem prvního stupně. V tomto novém řízení se soud bude muset v intencích právního názoru Nejvyššího soudu (§ 265s odst. 1 tr. řádu) věci znovu zabývat v tom směru, zda obviněná svým jednáním naplnila všechny zákonné znaky skutkové podstaty trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. b) tr. zákona, a tyto úvahy založit na příslušných skutkových zjištěních, jakož si i ujasnit okolnosti vydání rozhodnutí cizinecké policie a jejich právní validity ve vztahu posouzení znaku „rozhodnutí státního orgánu“. Bude-li zapotřebí dokazování k naznačeným otázkám v potřebném rozsahu dále doplnit, soud tak učiní, a to i k návrhu stran.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)

- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)